

GEODEZIJA IN UREJANJE PROSTORA ZA TRETJE TISOČLETJE

Jurij Režek

Začetek letošnjega leta zaznamujejo dogodki, ki bi lahko po daljšem času napovedali sistemske spremembe na področju urejanja prostora. Vse glasnejše so razprave o stanju na njem, očitnejše postajajo težave, ki jih imajo krajevne skupnosti pri pripravi prostorskih načrtnih aktov, vse bolj razdrobljena in necelovita je zakonodaja. Izvršilna oblast še ni izpolnila zakonskih zahtev z začetka tega desetletja, ki so nakazovale, da bi lahko, sicer z nekaterimi spremembami, pripravljenimi na podlagi izkušenj iz prakse, dobili pravo in prvo sistemsko zakonodajo na področju urejanja prostora v novejšem obdobju. Tako pa se je s prenavljanjem delov zakonodaje, njihovim razveljavljanjem, prenavljanjem postopkov priprave prostorsko-načrtovalskih aktov in neizvajanjem podzakonskih aktov področje zakonske ureditve prostora samo še razdrobilo ter postalo nepregledno in necelovito. Krajevne skupnosti naj bi v zadnjih letih pripravile načrtovalske akte, ki so podlaga za uresničevanje razvojnih in investicijskih namer. To je uspelo le nekaj občinam, tako da sta urejenost in izvajanje zakonske ureditve prostora podobna stanju pred letom 2000.

Zadnji pomemben dogodek, povezan s tem področjem, je potekal v Državnem svetu Republike Slovenije. Sodelovali so pomembni in uveljavljeni strokovnjaki ter politiki s področja urejanja prostora in prostorskega načrtovanja in sprejeli naslednje sklepe:

- izdelati oceno stanja v prostoru in urediti sistem stalnega spremljanja stanja,
- izdelati analizo sistema urejanja prostora ter zagotoviti vrednotenje prostorskih razsežnosti razvojnih programov in politik na ravni države,
- organizirati službo za urejanje prostora na ravni vlade RS,
- zagotoviti učinkovito vključevanje javnosti v zadeve s področja urejanja prostora,
- podpreti razvojno-raziskovalno prakso na tem področju.

Kako pa je to povezano z geodeti? Vemo, da smo pomemben dejavnik pri urejanju prostora. Z zemljiškim katastrom in katastrom stavb, prikazom stanja prostora, gospodarsko infrastrukturo, registrom in vrednotenjem nepremičnin zagotavljamo temelje za sistematičen in urejen sistem. Nismo prostorski načrtovalci, a bomo vseeno sodelovali pri oblikovanju kakršnih koli rešitev na tem področju; ne le z opredeljenimi nalogami in vodenjem evidenc, temveč tudi z njihovo izvedbo, kakovostjo in razpoložljivostjo podatkov. Vzpostavitev registra nepremičnin, ki povezuje katastre in druge geodetske podatke, in pripis vrednosti nepremičninam se ravno končujeta in o tem obveščamo lastnike, zaradi česar je priložnost še pomembnejša. Vrednost nepremičnine

je namreč (lahko) pomemben podatek v postopkih priprave prostorskega akta, zlasti na nižjih upravnih ravneh. Do sedaj pri pripravi prostorskih aktov za povprečnega državljana nismo imeli na voljo dovolj dobrih podatkov o lastnostih prostora ali dolgoročnih učinkih načrta, vendar se bo z vrednostjo nepremičnine spremenilo tudi dojemanje prostorskih aktov z vidika pripravljavca, javnosti in lastnikov. Ne bomo več razpravljali le o nejasnih ali dolgoročnih učinkih; vsak lastnik nepremičnine bo vsako leto seznanjen z nazornim kazalcem (vrednostjo nepremičnine) o uspešnosti ravnanja države (urejanja prostora v pristojnosti države), predvsem pa krajevne skupnosti, in vplivu na njegovo premoženje. Mogoče bomo načrtnemu aktu dodali še eno obvezno sestavino; preglednico vrednosti nepremičnin in v okviru spremljanja izvedbe načrta tudi spremembe teh vrednosti. To pa bo sprožilo izziv in spremembo, ki se bo odražala ne le v zakonodaji, temveč tudi v geodeziji (v storitvah zasebnega in upravnega dela ter geodetskem izobraževalnem sektorju) in metodah prostorskega načrtovanja, spremljanja in vrednotenja prostorskega razvoja.

Zveza geodetov Slovenije bo aprila 2010 z Društvom geodetov Gorenjske in v sodelovanju z Gospodarskim interesnim združenjem geodetskih izvajalcev, Matično sekcijo geodetov pri Inženirski zbornici Slovenije in Geodetskim inštitutom Slovenije pripravila geodetski dan v Kranjski Gori. Obarvan bo z naslovno temo Upravljanje nepremičnin za tretje tisočletje in se bo simbolično prekril z dogodki, ki napovedujejo prenavo na področju urejanja prostora. Na srečanju ne bomo razpravljali o urejanju prostora, temveč se bomo seznanili z opisanimi vsebinami. Seveda se bomo dotaknili tudi uvajanja novega koordinatnega sistema, ki je v zadnjem času prezrto zaradi drugih, politično pomembnejših projektov geodetske uprave. Vabim vas, da se geodetskega dneva udeležite, saj je takih priložnosti pri nas premalo in so ravno zato tako dobrodošle.

mag. Jurij Režek
predsednik Zveze geodetov Slovenije